

inserting feathers (into an arrow). -**परशुः** a file. -**पालः** a long dagger, large knife. (-**ली**) 1 the feathered part of an arrow. -2 a pair or scissors. -**पाश्या** an ornament (a gold-leaf) on the forehead. -**पिशाचिका** An umbrella or a kind of cap made of leaves. -**पुटम्** a vessel of leaves; दुग्ध्वा पयः पत्रपुटे मदीयं पुत्रोपभुङ्क्वेति तमादिदेश R. 2. 65. -**पुष्पा** the holy basil. -**बन्धः** adorning with flowers. -**वा (वा) लः** an oar. -**भङ्गः, -भाङ्गिः, -ङ्गी** f. 1 drawing lines or figures of painting on the face and person with fragrant and coloured substances, such as musk, saffron, sandal-juice, yellow pigment &c., as a mark of decoration; कस्तूरीवरपत्रभङ्गनिकरो मृष्टो न गण्डस्थले Ś. Til. 7 (used frequently in K.). -2 leaves or leafy branches fed to elephants; Mātāṅga L. 9. 1. -**मालः** Calamus Rotung (Mar. वेत). -**यौवनम्** a young leaf or sprout. -**रञ्जनम्** embellishing a page. -**रयः** a bird; Rām. 3. 19. 10; ज्वलन्तमग्निं तमामित्रतापनः समास्तरत्पत्ररथो नदीभिः Mb. 1. 32. 25; व्यथीकृतं पत्ररथेन तेन N. 3. 6. °इन्द्रः N. of Garuda. °इन्द्रकेतुः N. of Viṣṇu; R. 18. 13. -**लता** a long knife or poniard. -**रे (ले) खा, -वल्लरी, -वल्लिः, -वल्ली** f. see पत्रभङ्ग above; R. 6. 72; 16. 67; Rs. 6. 7; Śi. 8. 56, 59; विपत्रलेखा निरलककाधरा निरञ्जनाक्षीरपि विभ्रतीः श्रियम् Ki. 8. 40. -**वाज** a. furnished with feathers (as an arrow). -**वाहः** 1 a bird; अध्याकाशं बभ्रमुः पत्रवाहाः Śi. 18. 73. -2 an arrow; प्रमुखेऽभिहताश्च पत्रवाहाः प्रसभं माधवमुक्तवत्सदन्तेः Śi. 20. 25. -3 a letter-carrier. -**विशेषकः** lines of painting &c.; see पत्रभङ्ग; स्वेदीद्रमः किंपुरुषाङ्गनानां चक्रे पदं पत्रविशेषकेषु Ku. 3. 33; R. 3. 55; 9. 29. -**वेष्टः** a kind of ear-ring; विश्लेषिमुक्ताकल-पत्रवेष्टः R. 16. 67. -**शाकः** a vegetable consisting chiefly of leaves; पत्रशाकं तु बर्हिणः Ms. 12. 65; Y. 3. 213. -**शिरा** the vein or fibre of a leaf. -**श्रेष्ठः** the Bilva tree. -**सूचिः** f. a thorn. -**हिमम्** wintry or snowy weather.

पत्रकम् 1 A leaf. -2 Drawing lines or figures on the body as a decoration.

पत्रणा 1 Drawing lines or figures of painting on the body as a decoration. -2 Feathering an arrow.

पत्रल a. Rich in leaves, leafy. -**लम्** Diluted curds.

पत्रिका 1 A leaf for writing upon. -2 A letter, document. -3 Mace (जातिपत्री; Mar. जायपत्री). -4 A kind of ear-ring.

पत्रिन् a. (-**णी** f.) [पत्रम् अस्यर्थे इति] 1 Winged, feathered; मयूर R. 3. 56. -2 Having leaves or pages. -m. 1 An arrow; तां विलोक्य वनिताबधे घृणां पत्रिणा सह मुमोच राघवः R. 11. 17; 3. 53, 57; 9. 61. -2 A bird; तं क्षुरप्रशकलीकृतं कृती पत्रिणां व्यभजदाश्रमाद्बहिः R. 11. 29. -3 A falcon; नभसि महसां ध्वान्तध्वाङ्क्षप्रमापणपत्रिणामिह विहरणैः श्येनं पातां रेवरवधारयन् N. 19. 12. -4 A mountain. -5 A chariot. -6 A tree (wine-palm). -**Comp.** -**वाहः** a bird.

पत्रिणी A sprout, shoot.

पत्री Writing.

पत्नी See under पति.

पत्सलः A way, road.

पथ I. 1 P. (पथति) To go, move. -II. 10 U. (पथयति-ते) To throw, cast.

पथः A way, road; reach, course (at the end of comp.); पाणिस्पर्शाक्षमाभ्यां मृजितपथरुजो यो हरीन्द्रानुजाभ्याम् Bhāg. 9. 10. 4. -**Comp.** -**अतिथिः** a traveller. -**कल्पना** juggling tricks. -**दर्शक** a guide; also पथोपदेशकः; Ratn.

पथकः A guide, one knowing the way. -**कः, -कम्** A district, canton.

पथत् m. A road.

पथिकः 1 A traveller, way-farer; पथिकवनिताः Me. 8; तामाशां पथिकस्तथापि किमपि ध्यायन् पुनर्वीक्षते Amaru. 99. -2 A guide. -**Comp.** -**आश्रयः** an asylum for travellers, inn. -**जनः** a traveller or travellers; छायास्नासितपथिकसमूहो न्यग्रोधपादपः Pt. 2. 1/2. -**संततिः, -संहतिः** f., -**सार्थः** a company of travellers, a caravan.

पथिका A kind of vine with red grapes.

पथिन् m. [पथ्-आधारे इति] (Nom. पन्थाः, पन्थानौ, पन्थानः; acc. pl. पथः; instr. pl. पथिभिः &c.; the word is changed to पथ at the end of comp.; तोयाधारपथः, दृष्टिपथः, नष्टपथः, सत्यपथः, प्रतिपथम् &c.) 1 A road, way, path; श्रेयसामोषे पन्थाः Bh. 2. 26; वक्रः पन्थाः Me. 27. -2 Journey, way-faring, as in शिवास्ते सन्तु पन्थानः (‘I wish) a happy journey to you! God speed you on your journey!’ -3 Range, reach; as in कर्णपथ, श्रुति°, दर्शन°. -4 Manner of action, line of conduct, course of behaviour; पथः शुचेर्दर्शयितार ईश्वरा मलीमसामाददते न पद्धतिम् R. 3. 46; न्याभ्यात् पथः प्रविचलन्ति पदं न धीराः Bh. 2. 83. -5 A sect; doctrine. -6 A division of hell; Ms. 4. 90. -**Comp.** -**अशनम्, -आदेनः** Provender for a journey; viaticum. -**हृत्** m. Ved. 1 a guide. -2 N. of Agni. -**देयम्** a toll levied on public roads. -**द्रुमः** the Khadira tree. -**प्रज्ञ** a. acquainted with roads. -**चाहक** a. cruel. (-**कः**) 1 a hunter, fowler. -2 a burden bearer, porter.

पथिलः A traveller, way-farer; Up. 1. 58.

पथ्य a. [पथि साधु दिगा °यत् इने लोपः] 1 Salutary, wholesome, beneficial, agreeing with (said of a medicine, diet, advice &c.); अप्रियस्य च पथ्यस्य वक्ता श्रोता च दुर्लभः Rām.; पथ्यं चैषां मम चैव ब्रवीहि Mb. 3. 4. 2; Y. 3. 65; पथ्यमन्नम् &c. -2 Fit, proper; suitable (in general). -**थ्या** A road, way. -**थ्यम्** 1 Wholesome diet; as in पथ्याशी स्वामी वर्तते. -2 Welfare, well being; उत्तिष्ठमानस्तु परो नोपेक्ष्यः पथ्यमिच्छता Śi. 2. 10; Pt. 1. 234; -**Comp.** -**अपथ्यम्** the class of things that are considered wholesome or hurtful in disease.

पद् I. 10 Ā. (पदयते) To go or move. -II. 4 Ā. (पद्यते, पन; caus. पादयति-ते; desid. पितसेते) 1 To go, move.